

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde og senest til EM 2027 forelægge Inatsisartut et beslutningsgrundlag med forskellige modeller for, hvordan Grønland kan træffe en formel beslutning om landets fremtidige officielle nationalsang. Beslutningsgrundlaget skal belyse mulighederne for at videreføre den nuværende ordning, udpege én af de eksisterende nationalsange eller igangsætte en proces med henblik på en mulig ny nationalsang samt beskrive mulighederne for politisk, kunstnerisk og folkelig inddragelse. Den endelige beslutning om landets officielle nationalsang skal træffes af Inatsisartut.

(Aqqalu C. Jerimiassen, Medlem af Inatsisartut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke)

1. behandling

Naalakkersuisut takker medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, for forslaget.

Naalakkersuisut bemærker, at forslagsstilleren følger op på forespørgselsdebatten fra forårssamlingen 2026 om samme emne med at komme med et konkret forslag til, at Naalakkersuisut udarbejder et beslutningsgrundlag, så der i sidste ende kan træffes en beslutning om dette af Inatsisartut.

Det er værd at huske, at Grønland allerede har en lang tradition med to nationalsange. Spørgsmålet er blevet drøftet mange gange i Inatsisartut uden at vælge én sang fremfor den anden, og i 1994 endte man netop med at lade befolkningen og praksis afgøre, hvordan nationalsangene bruges.

Siden Inatsisartut behandlede spørgsmålet i 1994, er der sket betydelige samfundsmæssige, kulturelle og politiske forandringer i Grønland. Tiden vurderes derfor at være moden til at iværksætte en proces, der kan føre til en formel og endelig afklaring af nationalsangens status. Processen bør sikre, at spørgsmålet afgøres på et bredt demokratisk og folkeligt grundlag. Herved kan der skabes en klar og legitim beslutning om nationalsangens fremtidige status og rolle som nationalt symbol samt et stærkere ejerskab til nationalsangen i befolkningen.

Naalakkersuisut bemærker, at en nationalsang er et centralt nationalt symbol, som bør afspejle befolkningens identitet, historie og følelser, og at den derfor bør have en stærk folkelig opbakning. Grønland står i dag meget synligt internationalt, så er det en styrke at have klare nationale symboler, som både grønlændere og omverdenen straks kan genkende.

Forfatningskommissionen behandlede i sin betænkning også spørgsmålet om nationale symboler. Ifølge § 5, stk. 2 i kommissionens forfatningsudkast forventes nationale symboler, disses former, mål og brug, at blive fastsat ved lov. Kommissionen anfører i sine forklaringer til denne bestemmelse, at der med nationale symboler bl.a. menes nationalsange, nationale mærkedage, flaget med mere. Kommissionen gør opmærksom på, at de nationale symbolers udformning, karakter, tekster, melodier og lignende bør kunne ændres ad årene, hvorfor en regulering ved almindelig Inatsisartutlov anses som det mest passende.

Under behandlingen af FM 2026/120 pegede Naalakkersuisut i sit svarnotat på en folkeafstemning som en mulig vej til at nå en endelig afgørelse, hvilket der også var lydhørhed for blandt partierne. Da fastsættelsen af et nationalt symbol som en nationalsang bør ske ved vedtagelse af en inatsisartutlov herom, vil en folkeafstemning forud herfor alene være af vejledende karakter. Folkeafstemningen har således til formål at skabe en folkelig opbakning til det, der efterfølgende foreslås lovreguleret.

En folkeafstemning om nationalsangen forudsætter lovhjemmel, som vil blive tilvejebragt ved Inatsisartutlov. Det vil heri fremgå, at folkeafstemningen afholdes samtidig med et ordinært valg til Inatsisartut. Den bevillingsmæssige hjemmel vil efter omstændighederne kunne ske ved en tekstanmærkning i finansloven. En selvstændig folkeafstemning estimeres til ca. 1,0 mio. kr., mens udgifterne forventes reduceret ved afholdelse samtidig med et andet valg. Naalakkersuisut fremsætter derfor på denne baggrund følgende ændringsforslag:

“Naalakkersuisut pålægges at tilvejebringe hjemmelsmæssigt grundlag for og efterfølgende gennemførelse af en vejledende folkeafstemning om Grønlands officielle nationalsang. Folkeafstemningen skal foregå samtidig med et ordinært valg til Inatsisartut. Folkeafstemningen skal omfatte følgende valgmuligheder: videreførelse af den nuværende ordning, udpegning af én af de eksisterende nationalsange som officiel nationalsang eller igangsættelse af en proces med henblik på udarbejdelse af forslag til en ny nationalsang. Den endelige beslutning om landets officielle nationalsang skal træffes af Inatsisartut ved vedtagelse af en Inatsisartutlov herom.”